

KULTUURIMINISTEERIUM

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

Loomemajanduse arengusuunad ja –võimalused: arenduskeskuste vaade

Anu-Maaja Pallok
loomemajandusnõunik

16.03.2015
Tallinn

Tänasel teabepäeval

... tuleb juttu loomemajanduse arengusuundadest ja –võimalustest loomemajanduse valdkonlike ja piirkondlike arenduskeskuste vaates

... teeme põgusa tagasivaate senitehtu tulemustele

... arutleme, kes on loomemajanduse arenduskeskuse klient täna ja tulevikus

... peame toitva ihusirutuspausi

... räägime sellest, kuidas loomemajanduse arenduskeskuste poolt teenuste pakkumiseks ja meetme tulemustesse panustamiseks toetust taotleda ning millele tähelepanu pöörata, et taotlus rahastuse saaks

Loomemajanduse määratlus

... on jätkuvalt **kokkuleppeline**, st ajas muutuv ja riigiti või regiooniti erinev.

Ühe võimaliku definitsiooni kohaselt **on loomemajandus majandusharu**, mis kasutab kultuuri sisendina ja millel on kultuuriline mõõde, kuigi selle väljund on peamiselt funktsionaalne.

Loomemajanduse valdkonnad **Eestis**:

- arhitektuur
- audiovisuaalvaldkond (film ja video; ringhääling)
- disain
- meelelahutustarkvara
- kirjastamine
- muusika
- kunst
- kultuuripärand (muuseumid; raamatukogud; käsitöö)
- etenduskunstid
- reklaam

Loomeettevõtlus

1. Ärilised eesmärgid
(müügitulu, kasum, turuosa)

2. Teiste ettevõtete turu suurendamine, turismi toetamine

4. Isiklik loomisrõõm

3. Riigi, regiooni kuvandi loomine ja tutvustamine

Loomemajanduse arendamise lähtekohad

2007-2013

- madal loomemajanduse alane teadlikkus
- vähene koostöö sektori sees ja teiste majandussektoritega
- loomemajanduse arengut toetavate tugistruktuuride puudumine

Eelarve 8,1 mln EUR

2014-2020

- loomeettevõtjate madal ekspordisuutlikkus
- loome- ja teiste valdkondade ettevõtjate vähene koostöö
- tugistruktuuride ja nende teenuste arenguvajadused

Eelarve 20 mln EUR

Loomemajanduse tugistruktuurid

KULTUURIMINISTEERIUM

Loomemajanduse arenduskeskuste projektid 2010-2015

- kokku 31 projekti (sh 7 taristu loomise ja arendamise investeeringuprojekti)

Lisaks inkubatsioonihanke projektid

- arenduskeskustele eraldatud toetuste kogumaht 6,96 mln EUR (sh investeeringutoetus 4,1 mln EUR)

Lisaks inkubatsioonihanke projektid

- kokku 229 üritust/sündmust, mille osas on kajastatud kasusaajaid
- kokku 1 624 kasusaajat (sh korduvad)
- kasusaajatega seostatud toetus 524 642 EUR

Loomemajanduse arenduskeskuste projektid 2010-2015

ÜRITUSED/SÜNDMUSED

- infoüritused
- seminarid
- koolitused
- õppereisid
- konsultatsioon
- müügiüritused (sh osalemine messidel ja festivalidel)
- turundusmaterjalide ja müügikeskkondade loomine (kataloogid, veeb)
- näitused ja *showcase*'id

Loomemajanduse arendamise strateegilised alusdokumendid 2014-2020

„Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“

Prioriteetne suund: „Väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine“

Konkurentsivõime kava „Eesti 2020“

- tõsta tootlikkust töötaja kohta EL keskmisega võrreldes 80%-ni
- tõsta tööhõive määra vanusegrupis 20-64 76% tasemele

„Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014-2020“

- rohkem tulu kõrge lisandväärtusega toodete ja teenuste eest

Kultuuripoliitika põhialused aastani 2020

- tugevdada loomeettevõtluse konkurentsivõimet
- tõsta uuenduslikkuse ja loovuse abil riigi konkurentsivõimet

Loomemajanduse arendamise meetme eesmärk

Meetme eesmärgiks on siduda kultuuri- ja loomevaldkondades olevat potentsiaali ettevõtlusega, et soodustada uute ambitsioonikate ärimudelitega ettevõtete juurdekasvu, tõsta ekspordivõimekust ning luua teistele majandussektoritele loomemajanduse kaudu lisaväärtust ärimudelite, toodete ja teenuste ning müügi ja turunduse arendamisel.

Meetme rakendamise tulemusena

- suureneb eksportivate ettevõtete arv;
- suureneb VKE-de loodud lisandväärtus töötaja kohta;
- suureneb tulu ettevõtte kohta loomemajanduse sektoris võrreldes Eesti keskmisega;
- suureneb tulu töötaja kohta loomemajanduse sektoris võrreldes Eesti keskmisega

Loomemajanduse arendamise meetme tegevussuunad

- 1.Loomemajanduse inkubatsiooni arendamine
- 2.Loomemajanduse tugistruktuuride arendamine
- 3.Loomemajanduse valdkondades tegutsevate ettevõtete ekspordivõimekuse arendamine
- 4.Loomemajanduse sidumine teiste sektoritega (väikeprojektid)
- 5.Loomemajanduse sidumine teiste sektoritega (suurprojektid)
- 6.Loomemajandusala teadlikkuse tõstmine
- 7.Loomemajanduse taristu ja tehnoloogilise võimekuse arendamine

Avatud taotlemise teel elluviidavad tegevused 16,1 milj EUR

Kultuuriministeeriumi poolt elluviidavad tegevused 3,9 milj EUR

Loomemajanduse arendamise meetme sihtgrupp

- Loomemajanduse valdkondades ja nende sidusvaldkondades tegutsemist **alustavad ettevõtjad**
- Loomemajanduse valdkondades tegutsevad **(kasvu)ettevõtjad**
- Teistes valdkondades tegutsevad ettevõtjad, kes kasutavad loomesektori teenuseid
- Laiem avalikkus, poliitikakujundajad, ettevõtluse tugistruktuurid, jms

Taotlejad: Eestis registreeritud eraõiguslikud juriidilised isikud (1. , 2. ja 7. tegevussuuna puhul loomemajanduse tugistruktuurid arendusteenuste pakkujatena; 4. tegevussuuna puhul teistes majandusvaldkondades tegutsevad VKEd)

Kasusaajad: Eestis registreeritud väike- ja keskmise suurusega **ettevõtjad** (VKEd)

Ettevõtja on Eestis registreeritud juriidiline isik, füüsilisest isikust ettevõtja või juriidiliseks isikuks mitteolev ühendus, kes osaleb majandus- või kutsetegevuses.

Taotluste hindamiskriteeriumid

Projekti mõju meetme eesmärkide saavutamisele - 30%

Projekti põhjendatus - 25%

Projekti kuluefektiivsus - 20%

Toetuse taotleja ja partnerite suutlikkus projekti ellu viia - 25%

Voorulise taotlemise puhul eelistatakse võrdsete näitajatega taotluste puhul taotlust, millel on suurem omafinantseeringu määr. Juhul, kui ka omafinantseeringu määr on võrdne, eelistatakse taotlust, mille esimese hindamiskriteeriumi hinne on kõrgem.

Inkubaatorite ja arenduskeskuste taotluseid ning investeringuprojekte hindab hindamiskomisjon.

Hindamisse on võimalik kaasata eksperte.

Taotluste rahuldamine

Rahuldamisele kuuluvad nõuetele vastavaks tunnistatud taotlused, mis:

- on saanud koondhindeks vähemalt 2,50 punkti ja
- ei ole üheski valikukriteeriumis hinnatud hindegaga alla 2,00.

Voorulise taotlemise puhul kuuluvad taotlused rahuldamisele vastavalt hindamise käigus tekkinud pingereale, kuni taotlusvoorus toetusteks eraldatud vahendite lõppemiseni.

Taotlust on võimalik rahuldada ka osaliselt või kõrvaltingimusega.

Taotluse rahuldamise otsust on võimalik hiljem muuta või kehtetuks tunnistada.

Kuhu tahame aastaks 2023 välja jõuda?

- Loomemajandusettevõtete sissetulek on piisav, et ilma riiklike toetuseta toime tulla (st. turutingimustes teenitud käive ja kasum on suurenenud)
- Loomemajandusettevõtete tiražeerimisvõimekus on kasvanud, et jõuda suuremate mahtude ja turgudeni
- Teised sektorid näevad loomemajandussektori kaasamises potentsiaali ja kasutavad selle teenuseid oma lisandväärtuse tõstmiseks
- Loomemajanduse ergutamine kiirendab regioonide arengut (positiivne mõju tööhõivele, turismile, välisinvesteeringutele)
- Maksulaekumine on suurenenud
- Sekkumine toimub teiste sektorite (sh. nõudluse poole ettevõtete) kaudu

Suur siht

Eesti loomemajanduse võimekuse arendamise peamine strateegiline siht on Eesti ettevõtete lisandväärtuse kasvatamine loova mõtte osakaalu kasvatamise kaudu nende poolt müüdavates toodetes ja teenustes.

Loomemajanduse tugimeetmete rakendamise lõppeesmärk on saavutada võimekus, kus Eesti loomeettevõtted on turutingimustes võimelised ise majanduslikku edu saavutama.

SUUTLIKKUS = POTENTSIAAL x TAHE x VÕIME SEDA RAKENDADA

Loomemajandussektori arengutakistused

- Loojad ei suuda oma loomingut turutingimustega kokku viia
- Loomettevõtlusel on teiste ettevõtlusvaldkondadega vähene kokkupuude
- Pakutav loometeenus ei vasta teiste sektorite kui tellijate nõudmistele
- Loomettevõtted on suurema riskiastmega ettevõtted, aga nende riskivõtmise valmidus on väga madal
- Loomemajanduse sektoris on *manager*ide ja vahendajate vähesus
- Loomemajandus ei ole majandussektorina riskiinvestoritele ja äriinglitele arusaadav

Mõtteid edasimõtlemiseks

- planeerimine vs eksperimenteerimine
- erinevate kompetentside kokkutoomine (interdistsiplinaarsus)
- silotornide lõhkumine
- *out of the box* mõtlemine
- kuubikute suuruse muutmine või nende ümberpaigutamine ei too sisulist muutust
- innovatsioon saab alguse õigete küsimuste küsimisest
- probleemi ülesehituse tuvastamine loob lahenduse arhitektuuri
- loometööstus on oma teadmiste ja entusiasmiga majanduse kütuseks
- loovmõtte müümine nõuab oskusi
- raha on kõigest vahend

KULTUURIMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!

Anu-Maaja Pallok
loomemajandusnõunik
anu-maaja.pallok@kul.ee